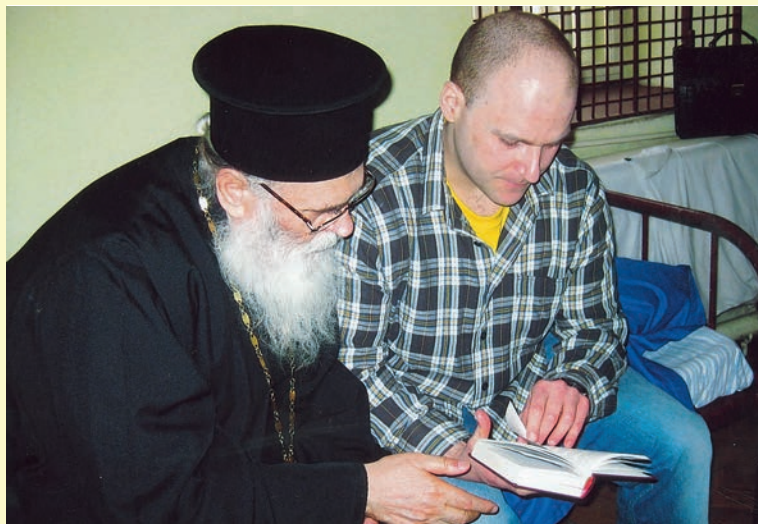

ΕΝΑ ΚΕΡΙ ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗΣ

από τόν Κωνσταντίνο Πάσσαρη στόν πνευματικό του πατέρα.

Ένωσα ότι με αγάπησε περισσότερο απ' όποιονδήποτε άλλο άνθρωπο, τη στιγμή που είχα ανάγκη τήν αγάπη περισσότερο απ' ό,τιδήποτε άλλο. Μιλώ φυσικά για τήν αληθινή και ανιδιοτελή αγάπη του Χριστού.

Δέν είμαι άφελής ούτε εύκολόπιστος άνθρωπος. Έζησα τή ζωή μου σ' ένα περι-

«Τό ήθος, ό χαρακτήρας, τό έργο και τό μεγαλείο τής ψυχής του Γέροντα είναι σ' όλους γνωστά. Ήταν ένας ταπεινός και αληθινός εκπρόσωπος του Θεού. Ήταν άπλός, προσιτός, καλόκαρδος, μεγαλόθυμος και είχε με τό παραπάνω, άν και προσπαθοΰσε έπιμελώς νά τίς κρύψει, όλες τίς άρετές που θά περίμενε κανείς από έναν αληθινό και εϋσυνείδητο όρθόδοξο Ίερέα τής Έκκλησίας. Φαντάζομαι για αυτά τά χαρακτηριστικά του θά μιλήσουν άλλοι, πολύ καλύτερα και ακριβέστερα απ' ό,τι ποτέ θά μπορούσα νά τό κάνω έγώ. Έγώ θέλω νά πώ δυό-τρία πράγματα, μέσα από τήν καρδιά μου, για τό πώς βίωσα τή σχέση μου με τόν πνευματικό μου πατέρα, αδελφό μου, φίλο μου, καθοδηγητή μου και ό,τι άλλο ήταν για μένα και που τά λόγια δέν μπορούν με ακρίβεια νά περιγράψουν τή μυστική σχέση που δημιουργείται ανάμεσα στον πνευματικό πατέρα και τόν υιό του. Τόν άνθρωπο που

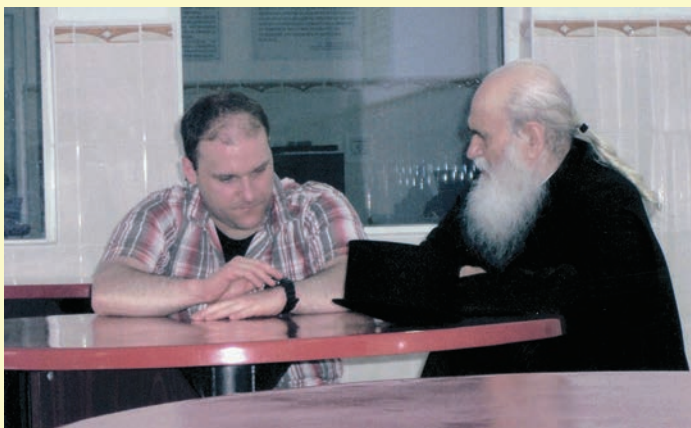
βάλλον, όπου τά λόγια δέν έχουν καμιά άξία και μονάχα οί πράξεις μετράνε. Τόν Γέροντα πρώτα τόν ύποπτεύθηκα και τόν μελέτησα προσεχτικά. Μά ήταν δύσκολο νά πιστέψω ότι ύπάρχει στ' αλήθεια τέτοιος άνθρωπος. Εκτός από τόν π. Μάρκο Μανώλη στην έφηβεία μου, δέν είχα ξαναδει κάτι παρόμοιο. Ποτέ δέν μου ζήτησε κάτι έπιτακτικά ή έπέβαλε ό,τιδήποτε. Σέ ό,τι με βοήθησε και μου χάρισε άπλόχερα, πνευματικά ή ό,τιδήποτε άλλο, ούτε τό εύχαριστώ δέν περίμενε ή ήθελε. Όταν έβλεπε τίς αδυναμίες μου, και τά έβλεπε όλα, τίποτα δέν του ξέφευγε, με ύπομονή, συγχώρεση και αγάπη προσπαθοΰσε νά με δυναμώσει. Προσπαθοΰσε πάντοτε νά με καταλάβει και νά φτάσει στή ρίζα τών πραγμάτων. Είχε φτάσει νά με γνωρίζει καλύτερα απ' ό,τι γνώριζα έγώ τότε τόν έαυτό μου. Η διαφορά μας ήταν τεράστια, αλλά κατάφερνε νά κατεβαίνει στο έπίπεδό μου, για νά με σηκώσει, όταν για μένα ήταν

αδύνατο νά σηκωθῶ μόνος μου. Γινόταν ἡ θέλησή μου γιά ἀγώνα καί τή σωτηρία, ὅταν ἡ δική μου θέληση μέ ἐγκατέλειπε.

Χρόνια ὀλόκληρα προσευχόταν στόν Κύριο γιά μένα, ἴσως περισσότερο ἀπ' ὅ,τι προσευχόμεν ἐγώ γιά τόν ἑαυτό μου. Γιά τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ καί τοῦ ἀδελφοῦ ὑπέμενε τά πάντα μέ

ὑπομονή, τίς συνεχόμενες πτώσεις, τίς ἀτελεῖς ἐξομολογήσεις, τήν ραθυμία, τήν ἀχαριστία, τήν κατάκριση τοῦ κόσμου πού δέν κατάλαβε τίς προθέσεις του. Τά πάντα σκέπαζε καί ὑπέμενε ὁ Γέροντας ἔχοντας ἐμπιστοσύνη στόν Κύριο, ὅτι μπορεῖ νά σώσει καί τόν μεγαλύτερο ἁμαρτωλό. Ὅ,τι καί νά συνέβαινε στή ζωή μου, ὅσο μεγάλοι καί πολυπληθεῖς ἦταν οἱ πειρασμοί, ἤξερα πάντα ὅτι θά βρῶ καταφύγιο καί ἀσφάλεια στόν Γέροντα καί λύση σ' ὅποιοδήποτε πρόβλημα. Ὅταν ἦταν ὑγίης, ἀλλά καί ἀργότερα, δέν ὑπῆρχε στιγμή τῆς ἡμέρας πού δέν θά ἄφηνε ὅ,τι ἔκανε γιά νά μέ ἀκούσει καί νά μέ συμβουλέψει. Δέν ὑπῆρχε θυσία ἢ κόπος πού δέν θά ἐπέβαλλε στόν ἑαυτό του ὁ Γέροντας γιά μένα καί πιστεύω καί γιά κάθε πνευματικό του παιδί.

Ὁ Γέροντας τίποτα δέν ἀποστρεφόταν καί δέν μισοῦσε περισσότερο ἀπό τήν ἁμαρτία. Ὁ ἴδιος, ἀγωνιστής καί βιαστής, ἦταν σκληρός μέ τόν ἑαυτό του καί ἀφάνταστα ἐπιεικής μέ τούς συνανθρώπους του. Ἦξερε νά διαχωρίζει τήν ἁμαρτία ἀπό τόν ἄνθρωπο καί αὐτόν πάντοτε τόν σκέπαζε μέ τήν κατανόηση καί τήν ἀγάπη του, ὅπως θά

ἔκανε Αὐτός πού ἀγαποῦσε καί ἀκολουθοῦσε ὁ Γέροντας ὅλη του τή ζωή. Ὁ Κύριος. Καί ἀκριβῶς γιά τήν ἀγάπη Αὐτοῦ καί τοῦ σώματός Του, τῆς Ἐκκλησίας, ἦταν ἀσυμβίβαστος μέ τήν ἀλλοίωση ἢ καταπάτηση τῶν δογμάτων καί τῶν κανόνων τῆς Παράδοσης. Ἀσυμβίβαστος μέ κάθε εἶδος αἵρεση καί νεωτερισμό. Ἦθελε τήν πίστη μας καθαρῆ καί ἀνόθευτη καί γι' αὐτό ἄκοπα προσπαθοῦσε νά μᾶς τή διδάξει, ὅπως τήν παρέλαβε ὁ ἴδιος, καθαρῆ κι ὀρθόδοξη.

Γιά μένα αὐτή ἡ συμπεριφορά τοῦ Γέροντα σέ μιᾶ περίοδο ὅπου εἶχα πολλές ἀμφιβολίες, ἀκόμη καί γιά τήν ἴδια τήν ὑπαρξη τοῦ Κυρίου, ἦταν ἡ μοναδική ἀδιαμφισβήτητη ἀπόδειξη ὅτι πρέπει νά ὑπάρχει κάτι πολύ περισσότερο ἀπ' ὅ,τι μπορῶ νά νιώσω ἢ νά καταλάβω ἐκείνη τή στιγμή καί γι' αὐτό θά πρέπει νά ἐπιμείνω στήν προσπάθεια, ἔστω κι ἂν δέν ἔβλεπα κάποιο νόημα. Καί τελικά δέν ἀπογοητεύθηκα καθόλου.

Ὁ Γέροντας μοῦ γνώρισε τό Θεό. Ἐναν διαφορετικό Θεό ἀπ' ὅ,τι εἶχα ἀκούσει, γνωρίσει ἢ περίμενα. Τόν Θεό τῆς ἀγάπης, τῆς συγχώρεσης, τῆς χαρᾶς, τοῦ φωτός, τόν Θεό πού ἀξίζει νά ἐμπιστευεσαι μέ ὅλο σου τό «εἶναι», γιατί ποτέ δέν θά σέ ἐγκαταλείψει ἢ ἀπογοη-

τεύσει. Αὐτός ἦταν καί ὁ κεντρικός ἄξο-
νας τῆς ζωῆς καί τοῦ κηρύγματος τοῦ
Γέροντα. Ἀγάπη πρὸς τὸν Θεό καί τὸν
συνάνθρωπο, συγχώρεση, ἔλεος, καί
ἀπόλυτη ἐμπιστοσύνη στό θέλημα καί
στήν πρόνοια τοῦ Θεοῦ. Αὐτά δέν τὰ κή-
ρυττε ὁ Γέροντας ἐπειδὴ εἶναι μόνο
γραμμένα στό Εὐαγγέλιο, αὐτά τὰ ζοῦσε
καί τὰ ἔπραττε μέ ὄλες τίς δυνάμεις του.
Δέν ἔχω καμιὰ ἀμφιβολία ὅτι ὁ Γέροντας
θά μπορούσε νά κηρύττει ἀναλύνοντας
ὑψηλές θεολογικές ἔννοιες, ἀλλά ποτέ
δέν τὸν ἄκουσα νά λέει ὅ,τιδήποτε πού
δέν τό πίστευε καί βίωνε ἢ πού δέν θά
καταλάβαινε κι ὁ τελευταῖος ἀκροατής
τοῦ κηρύγματος του. Ὁ ἴδιος μισοῦσε
τήν προβολή, τὰ πάντα τὰ ἔκανε γιά τή
δόξα τοῦ Θεοῦ, τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Κυρί-
ου καί τῆς πατρίδας πού ἀγαποῦσε πολύ
καί ἀγωνιοῦσε γιά τήν τύχη τῆς ἀκατά-
παυστα.

Ὑπάρχουν πολλά περισσότερα πράγ-
ματα πού θά μπορούσα νά πῶ γιά τὸν
Γέροντα, ὀρισμένα ἀπ' αὐτά θαυμαστά
πράγματα κατὰ τή γνώμη μου, ὅμως
προτιμῶ νά τὰ κρατήσω στήν καρδιά
μου, καί νομίζω ὅτι ἴσως ἔτσι νά ἐπιθυ-
μοῦσε καί ὁ Γέροντας. Λυπᾶμαι ἀφάντα-
στα πού τίς τελευταῖες μέρες
τῆς ζωῆς του στή γῆ δέν μό-
ρεσα νά σταθῶ δίπλα του καί
δίπλα στίς ἀδελφές, ὅμως δέν
ἦταν ἐπιλογή μου. Ἐτσι ἐπέτρε-
ψε ὁ Κύριος νά συμβεῖ. **Σωμα-
τικά θά νιώθουμε τήν ἀπουσία
τοῦ ὁμορφου χαμόγελού του,
τή γλυκιά λάμψη τοῦ προσώ-
που του, τή ζεστή, σχεδόν παι-
δική φωνή του, ὅμως πνευμα-
τικά εἶναι καί θά συνεχίζει νά
παραμένει δίπλα μας.** Ὁ Γέρο-
ντας πάντα ἔλεγε ὅτι ὁ θάνα-

τος δέν εἶναι τίποτα, ἀπλῶς τό πέρασμα
πρὸς τήν ἀληθινή ζωή. Ὅποιος τό πι-
στεύει, τό πιστεύει. **Ἐγὼ πιστεύω πὼς ὁ
Γέροντας ζεῖ καί μαζί μέ τὸν π. Μάρκο
καί ὄλους τοὺς Ἁγίους προσεύχεται
στόν Κύριο γιά τή σωτηρία μας** καί θά
συνεχίζει νά μᾶς στηρίζει μέ τίς προσευ-
χές του. Πιστεύω ἐπίσης ὅτι δέν ὑπάρχει
πραγματικό πνευματικό παιδί τοῦ Γέρο-
ντα πού δέν γνωρίζει ποιό εἶναι τό
καθῆκον του ἀπ' ἐδῶ καί πέρα καί πὼς
πρέπει νά βαδίζει στή ζωή γιά τήν δόξα
τοῦ Θεοῦ καί στή μνήμη τοῦ π. Γερβα-
σίου, τοῦ ταπεινοῦ καί εἰλικρινῆ Ἱερο-
μονάχου τοῦ Θεοῦ καί τῆς Ἐκκλησίας
μας, τοῦ Γέροντά μου καί πατέρα μου.

Καλό Παράδεισο, Γέροντα! Νά εὐχε-
σαι καί γιά μᾶς τοὺς ἁμαρτωλούς, νά δώ-
σει ὁ Θεός νά ἀνταμώσουμε πάλι ὄλοι
μαζί ἐκεῖ πού μέ τόσες θυσίες καί κόπους
ἐπιθυμοῦσες νά μᾶς στείλεις ὄλους, στήν
μακαριστή αἰωνιότητα, ἐνωμένοι μέσα
στό φῶς καί στήν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη, πατέρα»!

*Κωνσταντίνος Πάσσαρης
Φυλακές Ρουμανίας*

